

4^ο Κεφάλαιο

Το Κρητικό Ζήτημα

1. Ορισμοί

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Σύνταγμα της Κρητικής Πολιτείας (1899)
- Οργανικός Νόμος (1900)
- Ηνωμένη Αντιπολίτευσις
- Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης (1905)
- Ροπαλοφόροι
- Πολιτοφυλακή της Κρήτης (1907).
- Συμφωνία Μουρνιών Κυδωνίας

2. Σωστό - Λάθος

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως σωστές ή λανθασμένες γράφοντας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα σε κάθε πρόταση:

- Ο πρώτος Υπάτος Αρμοστής της Κρητικής Πολιτείας ήταν ο πρίγκιπας Κωνσταντίνος.
- Η τουρκική σημαία διατηρήθηκε μόνο στο φρούριο του Φιρκά ως τελευταίο σύμβολο της τουρκικής επικυριαρχίας στην Κρήτη (1898).
- Στη 16μελή Επιτροπή που ορίστηκε από την Κρητική Πολιτεία συμμετείχαν 12 μουσουλμάνοι και 4 χριστιανοί.
- Η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής πολιτείας εργάστηκε με ζήλο αλλά δεν απέδωσε σε σύντομο χρονικό διάστημα σημαντικό έργο.
- Ο Βενιζέλος αναγνώριζε στον Πρίγκιπα Γεώργιο το δικαίωμα να διαχειρίζεται προσωπικώς το εθνικό ζήτημα της Κρήτης.
- Στις 9 Δεκεμβρίου 1898 κηρύχθηκε και επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- Ο Οργανικός Νόμος του 1900 έδωσε λύση σε ακανθώδη εκκλησιαστικά ζητήματα.
- Μετά την έκρηξη της επανάστασης στο Θέρισο, η Κρητική Βουλή ψήφισε τον νόμο «περί ιδρύσεως σώματος δημοφρουρών».
- Το κίνημα στο Θέρισο υποστηρίχθηκε από την ελληνική κυβέρνηση.
- Ο πρωθυπουργός Δηλιγιάννης στις 12 Μαρτίου 1905 προέβη σε σκληρές δηλώσεις κατά του πρίγκιπα Γεωργίου και των συνεργατών του.
- Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης, κατά την επανάσταση του Θερίσου, κάλεσε τον λαό σε καθολική συμπαράσταση προς τις Μεγάλες Δυνάμεις.
- Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης σε πάνδημο συλλαλητήριο στο Ηράκλειο (21 Μαρτίου 1905) υποστήριξε τους επαναστάτες του Θερίσου.
- Οι Μεγάλες Δυνάμεις τήρησαν ενιαία στάση έναντι των επαναστατών στο Θέρισο.
- Με τη συμφωνία των Μουρνιών Κυδωνίας (2 Νοεμβρίου 1905) οι Μεγάλες Δυνάμεις επέτρεψαν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- Το κίνημα του Θερίσου πέτυχε πλήρως τους στόχους του.
- Η πολιτοφυλακή της Κρήτης οργανώθηκε για πρώτη φορά επί αρμοστείας Αλέξανδρου Ζαΐμη.
- Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό ζήτημα την οριστική λύση.
- Την 1η Δεκεμβρίου 1913 κηρύχθηκε και επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
- Στις 14 Φεβρουαρίου 1913 αφαιρέθηκαν από το φρούριο της Σούδας οι σημαίες των Μεγάλων Δυνάμεων και της Τουρκίας.

3. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

- Ποιες ενέργειες έγιναν μετά την αναχώρηση των ξένων Ναυάρχων για την οργάνωση της Κρητικής Πολιτείας μέχρι και τη συγκρότηση της πρώτης κυβέρνησής της;
- Ποιες ενέργειες έγιναν για την οργάνωση της Κρητικής Πολιτείας μετά την αναχώρηση των ξένων Ναυάρχων (10 Δεκεμβρίου 1898) και μέχρι την ορκωμοσία της πρώτης κυβέρνησης της Κρήτης;
- Ποιο ήταν το έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας;
- Ποιο ήταν το έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας στη διάρκεια των δύο πρώτων ετών της λειτουργίας της;
- Να αναφερθείτε στο έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας, για το διάστημα των δύο πρώτων ετών μετά τη συγκρότησή της.
- Ποιο σημαντικό έργο απέδωσε η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας;
- Πώς αντιμετωπίστηκε το ζήτημα της τοπικής εκκλησίας από την Κρητική Πολιτεία;
- Ποια ήταν τα στάδια οργάνωσης της Κρητικής Πολιτείας μέχρι και την έγκριση του (πρώτου) Συντάγματός της; Ποια ήταν τα οικονομικά μέτρα που πήρε η Κρητική Πολιτεία;
- Ποιοι συνασπίστηκαν γύρω από τον Βενιζέλο στην αντιπαράθεσή του με τον πρίγκιπα Γεώργιο και ποια ήταν η αντίδρασή τους στην προκήρυξη των εκλογών στο τέλος του 1904;
- Ποιες ήταν οι ενέργειες των επαναστατών από την ημέρα που εκδηλώθηκε το κίνημα στο Θέρισο μέχρι την ενημέρωση του λαού και των αντιπροσώπων των Μεγάλων Δυνάμεων από τον Ελευθέριο Βενιζέλο για τους λόγους και τους σκοπούς της επανάστασης;
- Πώς αντέδρασε ο πρίγκιπας Γεώργιος και η ελληνική κυβέρνηση στην έκρηξη και την επέκταση της επανάστασης του Θερίσου (1905);
- Πώς αντέδρασε ο πρίγκιπας Γεώργιος στην εκδήλωση της επανάστασης του Θερίσου;
- Ποιες ήταν οι πολιτικές εξελίξεις στο Κρητικό Ζήτημα μετά τη συμφωνία στις Μουρνιές (Νοέμβριος 1905) και έως την ανάληψη της Υπατης Αρμοστείας της Κρήτης από τον Αλέξανδρο Ζαΐμη;
- Ποιο ήταν το έργο της Διεθνούς Επιτροπής που ήλθε στην Κρήτη τον Φεβρουάριο του 1906;
- Πώς το οριστικό κείμενο των μεταρρυθμίσεων της Διεθνούς Επιτροπής υλοποιήθηκε κατά την περίοδο της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη;
- Ποια κατάσταση διαμορφώθηκε στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη;
- Να αναφερθείτε στον τρόπο επιλογής του Αλέξανδρου Ζαΐμη ως αρμοστή της Κρήτης και στο έργο που αυτός επιτέλεσε (Σεπτέμβριος 1906 – Μάιος 1908).
- Να αναφερθείτε στο έργο της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906 – 1908).
- Πώς η αρμοστεία του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906 – 1908) επανέφερε την πολιτική ομαλότητα στην Κρήτη;

- Ποια ήταν η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης και ποια ήταν η αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων αμέσως μετά την επίσημη έκδοση του πρώτου ενωτικού Ψηφίσματος των Κρητών (24 Σεπτεμβρίου 1908) και μέχρι το 1910;
- Πώς διαμορφώθηκε η πολιτική κατάσταση στην Κρήτη μετά το πρώτο ενωτικό ψήφισμα των Κρητών έως και την παραίτηση της προσωρινής διακομματικής Κυβέρνησης;
- Να αναφερθείτε στις εξελίξεις που σημειώθηκαν στο Κρητικό Ζήτημα από τις εκλογές του Μαρτίου του 1910 μέχρι και τη συγκρότηση Επαναστατικής Συνέλευσης στην Κρήτη (3 Ιανουαρίου 1912).
- Πώς εξελίχθηκε το Κρητικό Ζήτημα από την έκρηξη των Βαλκανικών Πολέμων μέχρι τον Φεβρουάριο του 1913;
- Με ποιες Συνθήκες ειρήνης ενώθηκε η Κρήτη με την Ελλάδα;
- Ποια ήταν η εξέλιξη του Κρητικού Ζητήματος από τη 14η Φεβρουαρίου 1913 μέχρι και την 1η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους;
- Ποιες συνέπειες είχε για το Κρητικό Ζήτημα η ευτυχής, για την Ελλάδα, έκβαση των Βαλκανικών πολέμων;
- Πώς επιτεύχθηκε η οριστική λύση του Κρητικού Ζητήματος μετά το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων;